

Средно училище "Димчо Дебелянов" – гр. Белене
5930 гр. Белене, обл. Плевен, ул. "България" № 56, тел. 0658 / 3 69 46 – директор,
тел. факс 0658 / 3 11 70 – гл. счетоводител, e-mail: dimchod@mail.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР: АНЕЛИЯ ГЕНОВА

П Л А Н

за гражданското, здравното,
екологичното и интеркултурното образование

за учебната 2022/2023 година

Председател: Анелия Спасова

Членове: Елза Гюзелева
Лидка Арнаудова
Галя Чоранова

Планът е приет на заседание на педагогическия съвет с протокол № 11 от 12.09.2022 г.

гр. Белене, 2022 г.

I. Общи положения

1. Същност

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

2. Насоки

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

3. Реализиране

В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват и:

1. в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
2. в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
3. в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

4. Акценти

- Здравно образование – култура за водене на здравословен начин на живот;
- Превенция на зависимостите (наркомания, алкохол и тютюнопушене);
- Сексуално образование и превенция на СПИН;
- Превенции срещу настъпление на секти;
- Противодействие срещу проявите на агресия;
- Действия при природни бедствия, екстремни ситуации и безопасност на движението;
- Професионално ориентиране и кариерно развитие;
- Икономическа култура;
- Физическа култура и спорт.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа освен чрез обучение за придобиване на компетентностите, посочени в рамковите изисквания, се осъществяват чрез занимания, дейности и проекти по тематични области, свързани със:

1. патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
4. военното обучение и защитата на родината;
5. безопасността и движението по пътищата;
6. защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
7. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
8. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
9. превенция и противодействие на корупцията.

II. Цел

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

а) разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;

б) познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;

в) зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;

г) осъзнава и цени своята културна идентичност;

д) взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;

е) изразява обосновано и критично гражданската си позиция;

ж) взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;

з) носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;

и) подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;

й) познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;

к) познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;

л) умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства;

2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

а) възпитава в демократичните ценности;

б) насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;

в) утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;

г) изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;

д) създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

III. Задачи

1. Изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в общоучилищния живот.
2. Изграждане на здравна и екологична култура.
3. Самостоятелен избор на професионален път на реализация.
4. Изграждане на национално самочувствие и отговорност за пълноценен живот.
5. Противодействие на агресивността, насилието и настъплението на секти.

IV. Дейности и мероприятия

A) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.
Срок: м.09.2022-м.06.2023
Отг.: класни ръководители
2. Спазване на училищния правилник.
Срок: м.09.2022-м.06.2023
Отг.: класни ръководители, директор
3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
Срок: м.09.2022-м.06.2023
Отг.: директор
4. Провеждане на часа на класа на базата на годишен план за провеждане на часа на класа с участие и на учениците.
Срок: м.09.2022-м.06.2023
Отг.: класни ръководители
5. Изграждане на ученически съвети по класове и изработване на план за дейността на Училищния ученически съвет.
Срок: октомври 2022 г.
Отг.: заместник-директор

Б) Възпитаване на патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие

1. Честване на всички национални и училищни празници. Изпълнение на училищни ритуали, свързани със:
  - а) откриването и закриването на учебната година;
  - б) официалното раздаване на удостоверение за завършен първи клас, удостоверение за завършен начален етап на основна степен, свидетелство за основно образование, удостоверение за завършен първи гимназиален етап и диплома за средно образование;
  - в) награждаване на отличили се ученици и учители;
  - г) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
  - д) честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
  - е) изпращане на завършилите зрелостници.

Срок: м.09.2022-м.06.2023
Отг.: съответните отговорници

2. Запознаване и спазване на задължителните символи на РБългария и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.) възпитаването в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез: изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти и поставяне на националния флаг на фасадата на училището.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: директор, класни ръководители

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, обществен съвет, училищно настоятелство, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: директор, класни ръководители, педагогически съветник

В) Здравно и екологично възпитание

1. Спазване на мерки за невзаимодействие между паралелките и строга лична хигиена за превенция на COVID-19 и други заразни заболявания.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: Лидия Арнаудова,
класни ръководители

2. Провеждане на здравни беседи на учениците с медицинско лице.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: Лидия Арнаудова

3. Разглеждане на здравни теми в час на класа – сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот, насоки за предпазване от COVID-19.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: кл. ръководители

4. Озеленяване района на училището.

Срок: април 2023 г.

Отг.: директор, кл. ръководители

5. Провеждане на туристически походи и екскурзии.

Срок: юни 2023

Отг.: учители, кл.ръководители

6. Отбелязване на световния ден на водата.

Срок: 22 март 2023 г.

Отг.: Лидия Арнаудова

7. Отбелязване на деня на Земята.

Срок: 22 април 2023 г.

Отг.: Ели Стойкова

Г) Развиване на физическата дееспособност

1. Изготвяне на ученически спортен календар на училището.

Срок: 15 септември 2022 г.

Отг.: Б.Панов

2. Провеждане на спортни празници и турнири.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: учители по ФВС

Д) Стимулиране на творческата активност и развитие на интересите и възможностите на учениците

1. Формиране на отбори по различни видове спорт за участие в ученическите игри.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: учители по ФВС,

М.Вълкова, С.Христанова, Б.Панов

2. Участие във конкурси и олимпиади от календара на МОН.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: директор, заместник-директор

3. Активно участие в училищни проекти.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: учители

Е) Възпитаване в християнски добродетели и традиции

1. Провеждане на беседи, свързани с християнството в часа на класа.

Срок: декември 2022г., март 2023г.

Отг.: класни ръководители

2. Провеждане на национална седмица на четенето и други инициативи по Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: Училищен библиотекар

3. Организиране на занимания по четене и по български език в рамките на целодневната организация на учебния ден за I-VII клас по Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: учители в ЦДО

4. Гостуване и беседи на квалифицирани лектори в час на класа.

Срок: м.09.2022-м.06.2023

Отг.: класни ръководители

V. Контрол

1. Контролът по провеждане на възпитателната работа се осъществява от заместник-директор и директор.
2. Контролът се осъществява, съгласно настоящия план и плана за контролната дейност на заместник-директора.

Срок: юли 2023 г.

Отг.: директор, заместник-директор

I. Здравно образование Примерни теми

1. Хранене. Гладуването – ползи и вреди.
2. Лична хигиена, облекло, външен вид.
3. Физическо развитие и дееспособност
4. Психично здраве .Стресът и как да се предпазим от него.
5. Сексуално здраве
6. Предпазване от употреба на психоактивни вещества
7. Агресията в училище и извън него (опазване живота и здравето на децата и учениците, опазване на материалната база в училище и на обществени места)
8. Видове тормоз
9. Безопасно движение по пътя
- 10.Кибертормоз
- 11.Тютюнопушене или здраве?
- 12.Внимание – секти
- 13.Алкохол и зависимост
- 14.До лекарска помощ
- 15.БЧК – организация и дейност
- 16.Туризм - извор на здраве и дълголетие

II. Гражданско образование Примерни теми

1. Символи и ритуали в РБ (химн, герб, знаме на РБ)
2. Символи на ЕС (знаме на ЕС, конституция на ЕС)
3. Отношението на учениците към училищния правилник
4. Рационално използване на свободното време
5. Портрет на моето училище.
6. Медиите в живота на обществото
7. Отношенията в обществото (в магазина, на улицата, в автобуса, в болницата)

8. Междучелностни отношения (ученик-ученик, ученик-учител, ученик-родител, ученик-общество, момичета-момчета, младежи-девопки, стари-млади). Приятелството – що е то и има ли бъдеще? Какви качества трябва да притежава твоят приятел?
9. Нашата община (забележителни местности и обекти)
10. Храмовете на България
11. Умения за водене на разговор(умеем ли да говорим убедително, да постигаме успех в спора чрез коректност и уважение към различните мнения)
12. Умения за писане на заявления и попълване на документи
13. Умения за работа в екип, поемане на отговорност, умения за присъждане на оценка за другия
14. Традиции и празници (Религиозни празници, Великден, Нова година, Енъовден, Бъдни вечер, Коледа и Рождество Христово)
15. Благотворителност.
16. Институции в РБ (Конституция, Парламент, Президент, Министър-председател, Кмет, Областен управител). Какво знаем за тях – функции, правомощия?
17. Какво мислим за социалните мрежи.
18. Моят мечта е ...
19. Отношението към парите и материалните ценности
20. Организиране на тържества (кетъринг)
21. Какво е икономическа криза ?
22. Какви мерки ще вземете ако сте учител и не ви слушат учениците? Има ли виновни, кой, защо?
23. Какво да променим в училище? Предложения, препоръки, мотиви.
24. Снимка на класа (проблеми на класа)
25. Естетиката и кича (умения за откриване на различията при избор на подарък)
26. Модни тенденции в облеклото на абитуриента
27. Професионално ориентиране – В лабиринта на търсене на работа
28. Избор на професия
29. Трафик на хора
30. Азбука на отселяването
31. Престъпност и противообществени прояви
32. Насилие. Кибертормоз
33. Аз и моите права – Конституцията на България
34. Къде са ми детските книжки?
35. Ще дойде един мой човек! ... Живот без „връзки“?
36. Дисциплина и самоконтрол (умението да си взискателен и отговорен към себе си и към другите)
37. Как се веселят младите?